

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K

20. januar 2009
TIH/bef

Sagsnr. 200500450-59

pjaicenter@bm.dk

Udkast til lovforslag om ændring af barselsudligningsloven

Beskæftigelsesministeriet har ved e-mail af 19. december 2008, j.nr. 2008-0001057, sendt udkast til lovforslag til ændring af barselsudligningsloven i høring. AC skal hermed fremsætte følgende bemærkninger til udkastet:

Generelt er AC enig i, at forslaget om ændring af barselsudligningsloven indeholder en række relevante forenklinger i procedurerne vedrørende opkrævning og administration af ordningen gennem tilknytning til ATP's fællesopkrævning. AC tilslutter sig ligeledes indførelsen af en generel klageadgang.

AC finder derimod ikke, at forslaget i tilstrækkelig grad indeholder de nødvendige ændringer i refusionsmodellen (ændring fra kroneloft til procentgodtgørelse), som kan tilgodese formålet med loven for så vidt angår de højtloønnede grupper.

AC mener ikke, at de foreslåede mekanismer til regulering af balancen mellem bidrag og refusion bør tages i anvendelse, før de reelle årsager til den utilsigtede opsparring er afdækket og adresseret.

AC anser det for problematisk, at der med ophævelse af de lovfastsatte refusionsbeløb (formentlig utilsigtet) gives mulighed for at reducere refusionsbeløbet til under det nuværende. AC mener således, at der bør garanteres et minimumsbeløb for refusion.

Endelig finder AC ikke, at der er tilstrækkeligt tungtvejende argumenter til at udskyde evalueringen af ordningen med to år til 2011-2012. Erfaringerne viser allerede nu, at der er behov for en række mere grundlæggende justeringer af ordningen, hvis den reelt skal opfylde det tilsigtede ligestillingsformål. AC mener derfor, at ordningen senest bør evalueres i folketingsåret 2010-2011.

AC kan oplyse, at AC i oktober/november 2008 har fået gennemført en analyse af de ligestillingsmæssige effekter på det private arbejdsmarked efter ikrafttræden af Lov om barselsudligning (rapporten er **vedlagt**). Rapporten underbygger generelt de synspunkter, som AC fremfører i nærværende høringssvar.

I det følgende redegøres for en række mere uddybende bemærkninger til enkelte punkter i lovforslaget:

Ad lovforslagets § 1, punkt 3

AC finder, at det er et grundlæggende problem, at man i det foreslåede forslag til ændring af barselsudligningsloven viderefører modellen med et kroneloft. AC foreslår, at man fastsætter refusionsbeløbet som en procentsats af bruttolønnen og foreslår konkret at refusionssatsen sættes til 80 procent af arbejdsgiverens merudgifter (incl. feriepenge) udover de 142 kr. Dette bør kombineres med en minimumsats, som ikke fastsættes lavere end de nuværende 142 kr. pr. time.

Som eksempel kan nævnes, at størstedelen af de privatansatte akademikere har en gennemsnitsløn, der udgør mere end det dobbelte af det nuværende faste refusionsloft på 142 kr. (den relevante aldersgruppe ift. barsel). Kroneloftsmodellen kombineret med det alt for lave beløb bevirker, at loven ikke får den ønskede ligestillingseffekt. Indirekte indføres en uhensigtsmæssig diskrimination af højtuddannede/højt lønnede, navnlig i mindre virksomheder. Dertil kommer, at da mænd i gennemsnit har en højere timeløn end kvinder, medvirker det faste kroneloft ikke til at øge ligestillingen mellem kønnene. Det er derfor fortsat generelt en større økonomisk ulempe for en virksomhed at have en mandlig ansat på barselsorlov end en kvindelig i den periode, hvor virksomheden betaler fuld løn under barsel. Og for den enkelte familie vil det oftest være et langt større økonomisk tab, hvis manden tager længere barsel (ud over perioden med fuld løn), end hvis kvinden gør.

I vedlagte analyse fra AC af de ligestillingsmæssige effekter efter ikrafttræden af Lov om barselsudligning bekræftes ovenstående problemstilling af de adspurgte arbejdsgivere. Arbejdsgiverne er generelt enige om, at det nuværende refusionsbeløb er for lavt, og reelt ikke har en effekt i forhold til overvejelserne hos de arbejdsgivere, der har medarbejdere med akademisk baggrund eller overvejer at ansætte samme. Refusionsbeløbet udgør kun en begrænset del af den samlede lønudgift og den samlede tabte indtjening og dækker slet ikke noget af den tabte arbejdsfunktion.

Såfremt kroneloftsmodellen fastholdes, bør refusionsloftet hæves betydeligt. Loftet bør som minimum svare til 80 % af arbejdsgivernes merudgifter (incl. feriepenge) udover kroneloftet (udover dagpengerefusionen i henhold til aftaler/overenskomster på virksomheden og/eller efter Funktionærloven), dog således at der bibeholdes en minimumsrefusion på mindst kr. 142. AC skal allerede nu opfordre til, at dette indgår i overvejelserne, når og hvis loven ændres, og beskæftigelsesministeren skal fastsætte kroneloftet. Til orientering kan oplyses, at den gennemsnitlige løn for størstedelen af de privatansatte akademikere ligger på mere end dobbelt så meget som det nuværende kroneloft.

AC anser det for problematisk, at der med ophævelse af de lovfastsatte refusionsbeløb gives mulighed for at reducere refusionsbeløbet til under det nuværende. AC mener således, at der bør garanteres et minimumsbeløb for refusion. Derudover har AC ingen bemærkninger til, at kroneloftet fremover vil blive fastsat af beskæftigelsesministeren (efter indstilling fra bestyrelsen for ATP) frem for fastsat i loven.

Ad lovforslagets § 1, punkt 6

AC anerkender, at der kan være et behov for at fastsætte arbejdsgiverbidraget mere smidigt, ligesom det kan være nødvendigt at foretage justeringer, så uhensigtsmæssigt store ubalancer i udgifter og indtægter undgås. AC mener imidlertid, at det er relevant at analysere årsagerne til den utilsigtede opsparing i barselsudligningsordningerne, inden man indfører bestemmelser, der muliggør en midlertidig reduktion i bidragsniveauet eller helt bidragsfri perioder.

I den for AC udførte analyse af de ligestillingsmæssige effekter på det private arbejdsmarked efter ikrafttræden af Lov om barselsudligning (vedlagt) påpeges, at en del af problemet er manglende kendskab til loven fra såvel arbejdsgiver- som arbejdstagerside. Konsekvensen er, at refusionsordningerne ikke udnyttes som tilsigtet, hvilket indebærer, at arbejdstagere i nogle tilfælde har ringere barselsvilkår, end de der kunne tilbydes (uden ekstra arbejdsgiveromkostninger) i henhold til loven. Hvis dette bagvedliggende informationsproblem ikke adresseres først, er der en reel risiko for, at denne underudnyttelse af ordningen fortsætter til skade for såvel arbejdstagere som arbejdsgivere.

Ad lovforslagets § 1, punkt 12

Barselsudligningsordningen blev etableret i 2006. Derfor vil der allerede nu være erfaringer med ordningen, jf. vedlagte analyse. AC har forståelse for, at det kan være for tidligt at evaluere ordningen inkl. de ændringer, der lægges op til i medfør af lovforslaget, i folketingsåret 2009-10. Omvendt vil der efter AC's opfattelse gå for lang tid, såfremt erfaringerne først får konsekvens for ordningen i folketingsåret 2011-2012, dvs. 6 år (eller mere, afhængig af, hvornår evt. lovændring træder i kraft) efter, at ordningen er etableret. AC skal i stedet foreslå, at loven revideres i folketingsåret 2010-2011 og dermed sættes til lovovervågning i 2010.

Øvrige bemærkninger

AC anbefaler, at man allerede nu, men senest i forbindelse med ovennævnte evaluering, adresserer det ligestillingshæmmende element i loven, som følger af modregningsreglerne for den fælles 18 ugers refusionsadgang (jf. bekendtgørelse om barselsudligning på det private arbejdsmarked, § 23). De nuværende regler medfører, at faren (og dennes arbejdsgiver) reelt ikke har adgang til refusion fra fonden, hvis moren eksempelvis har anvendt 18 dagpengeuger (via halv løn eller lignende), hvor morens arbejdsgiver har fået refusion for de 18 uger. I dette tilfælde kan farens arbejdsgiver ikke få refusion, da de 18 ugers fællesorlov er opbrugt. Sådanne tilfælde antages at forekomme ganske hyppigt, idet langt hovedparten af kvinderne i dag holder barsel de første 18 uger efter fødslen.

AC anbefaler, at man indfører en øremærket barsel til mænd i 3 måneder med økonomisk kompensation, hvor forældrene, udover den nuværende refusion, som pt. oftest bruges af kvinden, kan få en økonomisk refusion, hvis manden ønsker at tage barsel senere i forløbet. Derved kan man modvirke, at manden helt fravælger barsel af økonomiske årsager.

Endelig skal AC opfordre til, at der i forbindelse med lovændringen skabes hjemmel til at forpligte fælleskommunale virksomheder, der ikke er omfattet af en kommunes/regions barselsudligningsordning, til at blive optaget i den lovbaserede barselsudligningsordning. Hermed sikres det, at også disse virksomheder er omfattet af en barselsudligningsordning.

Med venlig hilsen

Sine Sunesen

Bilag:

"Analyse af de ligestillingsmæssige effekter på det private arbejdsmarked efter ikrafttræden af Lov om barselsudligning", Kvalitativ undersøgelse gennemført af Gad's Research & Reflexions for Akademikernes Centralorganisation, Oktober/november 2008.